

‘1,5-economie’ in de land- en tuinbouw

29 april 2020

Inleiding

De corona-maatregelen zullen de komende tijd geleidelijk worden versoepeld. Het Kabinet geeft op advies van haar deskundigen aan dat het belangrijk is en blijft om de 1,5m richtlijn c.q. ‘social distancing’ te handhaven. De geleidelijke versoepeling betekent ook een geleidelijke herstart van sommige onderdelen van de economie. De vraag is wat dit betekent voor ondernemers, personeel en klanten van bedrijven in de land- en tuinbouw.

Plotsklaps in en nu op korte termijn gefaseerd uit de ‘intelligente lockdown’

Begin maart 2020 kwam Nederland als gevolg van het coronavirus plotsklaps in een ‘intelligente lockdown’ terecht. Vervolgens is door het Kabinet ism sociale partners razendsnel geschakeld met het ontwerp en inrichting van een Noodpakket (fase 1: Noodsteun). Het Noodpakket is vooral gericht op het behoud van werkgelegenheid en liquiditeitssteun aan bedrijven met vraag- en omzetsuitval om de crisis door te komen. In deze fase zitten we nu nog.

De volgende fase (fase 2: Transitie/1,5m economie) is het geleidelijk aanjagen van de binnenlandse - en daarmee zo mogelijk ook de buitenlandse vraag - en ‘restart’ van de economie om verdere verzwakking van de economische structuur tegen te gaan. Dit zal naar verwachting een lange periode (enkele maanden) in beslag nemen omdat deze parallel loopt aan het voorkomen van de opleving van het corona-virus. Noodzakelijk is daarom het invoeren van ‘1,5 meter’ maatregelen. Fase 3 (Afbouwen van steun/doorstart economie) en fase 4 (Structureel herstel/aanpassing) volgen pas (veel) later. Het bereiken van de (economische) situatie ‘back to normal’ is nu nog niet te voorspellen.

Fase 2: ‘1,5 meter economie’ in de komende maanden

Het Kabinet geeft aan dat een geleidelijke herstart van het dagelijkse leven en dus ook van onderdelen van de economie gepaard moet gaan met het in acht nemen van de ‘1,5 meter richtlijn thuis, op straat, op weg naar het werk en op het werk. Dus eigenlijk in alle situaties! Vrijwel alle sectoren in de land- en tuinbouw hebben de afgelopen periode min of meer kunnen doordraaien met uitzondering van de sierteelt en delen van de multifunctionele landbouw.

Ondernemers, personeel en klanten en erfbetreders zijn in de afgelopen periode al grotendeels gewend geraakt aan de ‘1,5 meter economie’. Ook voor de komende tijd blijft dit noodzakelijk. Het is daarom van belang dat ondernemers, personeel en klanten de algemene RIVM-richtlijnen blijven hanteren en voor personeel en klanten de juiste beschermende maatregelen nemen.

‘1,5 meter economie’ in de land- en tuinbouw

A: Inleiding

De land- en tuinbouw is geen van overheidswege gesloten sector maar een cruciale sector. Wel moet iedereen in de sector de RIVM-richtlijnen in acht nemen om verspreiding van het coronavirus te voorkomen. Deze notitie geeft een handreiking aan ondernemers met inzicht en verwijzingen naar protocollen en hulpmiddelen in het omgaan met de ‘1,5 meter economie’.

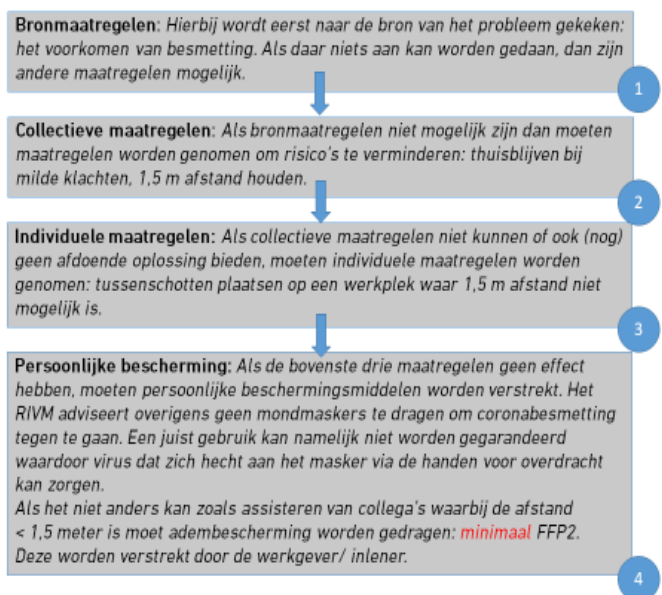
B: Algemene hygiëne maatregelen

Hygiëne-maatregelen (Bron: RIVM)	
- Algemene richtlijnen	<ul style="list-style-type: none"> - Blijf zoveel mogelijk thuis; ga niet naar het werk als je een corona-infectie hebt - Houd 1,5 meter afstand van anderen - Was handen regelmatig met water en zeep - Hoest en nies in de binnenkant van de elleboog - Gebruik papieren zakdoekjes - Hervatting van werk pas na minimaal 24 uur klachtenvrij te zijn
- Reguliere bedrijfshygiëne	<p>Voor zover van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle ondernemers moeten de reguliere bedrijfshygiëne in acht nemen - Bedrijfskleding in de hygiënesluis uittrekken, - Bedrijfskleding op het bedrijf wassen, - Personeel doucht voordat ze naar huis gaan, - Geen bedrijfskleding mee naar huis nemen en dagelijks schone bedrijfskleding

C: Gezond en veilig werken, reizen en wonen

a) Protocol ‘Veilig en gezond werken in de land- en tuinbouw’ (zie bijlage 1)

Werkgevers zijn wettelijk verantwoordelijk voor een ‘gezonde en veilige werkomgeving’ voor hun werknemers. Het coronavirus vraagt om een aanpak van werkgevers gebaseerd op de RIVM-richtlijnen die daarnaast ook praktisch werkbaar moeten zijn. De LTO-organisaties hebben met de vakbonden FNV en CNV een protocol voor ‘veilig en gezond werken in de land- en tuinbouw’ uitgewerkt. Dit protocol wordt door Stigas beheerd. Het protocol volgt daarnaast de arbeids-hygiënische strategie volgens bijgaand schema. In het protocol zijn voor *veilig werken*, *veilig reizen* (van/naar de werkplek) en *veilig wonen* verschillende maatregelen afgesproken. De meest actuele versie van het protocol is [hier](#) te downloaden.

b) Sectorale knelpunten en oplossingen voor werken in een 1,5 meter economie

Stigas heeft, aanvullend op het protocol, sectorale knelpunten geïdentificeerd en daarbij aanvullende maatregelen beschreven. Deze knelpunten en oplossingen zijn besproken in de sectorale klankbordgroepen van Stigas. Zie bijlage 2.

C. Erfbetreiders en '1,5 meter economie'

De '1,5 meter richtlijnen' gelden ook voor erfbetreiders én klanten van boeren en tuinders. Ondernemers worden opgeroepen om zoveel als mogelijk digitaal zaken te doen. In veel gevallen kan dat natuurlijk niet zoals bij het ophalen of brengen van dieren, planten of producten.

- Toeleveranciers van 'kennis'

Met toeleveranciers van 'kennis', zoals voorlichters of adviseurs, kunnen eenvoudig via de telefoon afspraken worden gemaakt en worden overlegd. Deze toeleveranciers werken al zoveel mogelijk vanuit huis en zullen dit vooralsnog blijven doen.

- Toeleveranciers en/of afnemers van 'fysiek product'

Voor het toeleveren en/of afnemen van producten, planten of dieren is fysieke betreding van het erf en bedrijfsgebouwen nodig door toeleveranciers en/of afnemers. Ondernemers en medewerkers van deze toeleveranciers/afnemers zullen de algemene RIVM-richtlijnen in acht moeten houden (zie A.).

- Klanten (multifunctionele activiteiten)

Veel agrarische ondernemers ontvangen 'klanten' op hun erf. Sommige activiteiten gaan 'gewoon' door (boerderijwinkels), maar andere liggen al dan niet gedwongen stil (bijvoorbeeld recreatie, zaalverhuur, boerderijeducatie). Ook mogen sommige activiteiten weer starten zoals agrarische kinderopvang onder strenge eisen. In de omgang met 'klanten' gelden de algemene hygiëne-eisen en specifieke eisen die door de overheid worden gesteld.

D. Communicatie

- Communiceer duidelijk op je bedrijf over de geldende hygiëne-maatregelen i.v.m. het coronavirus
- Gebruik 'posters' die via de sites van de Rijksoverheid zijn te downloaden:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/publicaties/2020/03/01/coronavirus-posters-nederlands>

E. Bijlagen

- Bijlage 1: Coronaprotocol voor 'Veilig werken, reizen en wonen' in de land- en tuinbouw (Stigas)
- Bijlage 2: Sectorale knelpunten en maatregelen i.v.m. corona (Stigas)

F: Disclaimer

Dit overzicht is met grote zorgvuldigheid opgesteld. Mede gezien het lokale handhavingsbeleid binnen de verschillende veiligheidsrisico's zijn de opstellers niet aansprakelijk voor de inhoud van deze informatie of voor de gevolgen van het gebruik ervan.